

Dok. ansvarlig: ANS
Sekretær:
Sagsnr.: s2024-107
Doknr: d2024-2885-2.1
08-01-2024

Green Power Denmark's hørings svar om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Green Power Denmark takker for muligheden for at kommentere på *Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (justering af satserne for grøn pulje, ændring af grøn pulje, bemyndigelser til at fastsætte regler om indberetning af oplysninger og offentliggørelse af oplysninger)*. Vi vil i dette hørings svar fokusere på at belyse konsekvenserne, som ændringerne vil have for udbygningen af den vedvarende energi på land.

Generelt er Green Power Denmark bekymret over den stigende tendens til at pålægge den vedvarende energi højere omkostninger i en tid, hvor der samtidigt er et stort politisk ønske om at etablere mere af den. Det harmonerer ikke med at gøre det grønne billigt og det sorte dyrt, at man lægger sten i vejen for udbygningen og gør Danmark til et mindre attraktivt land at investere i den grønne strøm. Forøgelsen af betalingerne til naboer og kommuner er den tredje af sin slags indenfor fem år uden, at der endnu foreligger klar evidens for, at det rent faktisk leder til at flere projekter kommer i gennem. Vi håber på ro om ordninger og en klar evaluering af effekterne.

Omvendt finder Green Power Denmark også, at der med nærværende lovudkast er en række positive forhold. Der gives mulighed for at opsplitte grøn pulje i rater til gavn for både opstiller og kommuner, ligesom puljen kan deles på tværs af kommuner. Samtidigt mener vi dog, at udmøntningen af grøn pulje bør fremrykkes til behandlingen af lokalplanen, så det er gennemskueligt, hvad lokalsamfund og kommuner får ud af pengene før projektet godkendes, selvom betalingen først vil falde ved net tilslutningen.

I lovens bemærkninger påpeges det, at der i dag konstateres en praksis i nogle kommuner som i "*værste fald kan udgøre et ulovligt forhold*". Vi deler denne opfattelse og ønsker klare rammevilkår, hvor både opstillere og kommuner kan forholde sig til entydige regler, fremfor et marked gennemsyret af lovgivningsmæssige gråzoner, der skader den grønne omstilling. Derfor er det afgørende, at de beføjelser som Klima-, energi- og forsyningsministeriet får også implementeres i en bekendtgørelse, der kan sikre et "stop" for lokale særordninger. Ligeledes er det afgørende, at privatretlige aftaler med lodsejere og aftaler med naboer, herunder detaljerede vilkår for medejerskab, bibeholdes som private, og således hverken indberettes eller offentliggøres.

Ændringer af grøn pulje

Green Power Denmark er grundlæggende bekymret for, at man med stigninger på 150% i grøn pulje til kommunerne yderligere medvirker til, at Danmark bliver et dyrere land at opsætte vedvarende energi i. Etablering af vedvarende energi adskiller sig fra alt anden erhverv fra kraftværker til svinestalde ved, at der gives store kompensationer i værditab på ejendomme, salgsoptioner, kontante betalinger til naboer (VE-bonus) og midler til kommunerne (Grøn pulje). Dette kommer oveni i de samfundsbidrag som andre brancher giver, såsom ejendomsskatter og selskabsskatter. Dertil foregår der i visse kommuner en uhjemlet de facto beskatning af vedvarende energi gennem lokale særregler. Derfor er det afgørende, at de øgede bidrag modsvares af et effektivt stop for kommunale særregler og ordninger.

Eftersom den politiske intention er at øge tempoet i udbygningen af den vedvarende energi, så bemærker Green Power Denmark, at konsekvensen ved en forhøjelse af VE-ordningerne og dermed en fordyrelse vil være todelt. For det første, at der forventeligt vil komme flere større projekter for at sikre rentabilitet, da dette er den eneste måde at modsvare fordyrelsen. Dette kan besværliggøre den kommunale godkendelse. For det andet, at Danmark bliver et mindre attraktivt land at investere i vedvarende energi, og at investeringer derfor vil søge mod udlandet.

Begge disse effekter understøtter ikke den politiske målsætning om mere vedvarende energi, men modvirker den. Formålet med ændringerne er dog uden tvivl at øge den folkelige opbakning til den vedvarende energi i et håb om, at dette vil lede til flere kommunale godkendelser og dermed mere vedvarende energi. I den sammenhæng bør det bemærkes, at det er anden gang ordningerne hæves siden deres oprettelse uden at effekten af ordningerne er blevet evalueret. Green Power Denmark ønsker derfor at understrege, at der ingen garanti er for, at højere VE-ordninger vil lede til flere godkendte projekter, men alene, at det vil lede til større projekter og en fordyrelse.

Green Power Denmark opfordrer derfor til, at der politisk kommer ro om ordningerne nu, og de eksisterende regler både får tid til at virke og at de evalueres før de ændres igen. Hvis ikke, så rejser det et grundlæggende spørgsmål om, hvorvidt der er tale om et tiltag til lokal opbakning eller en de facto særskat på den vedvarende energi.

Når Green Power Denmark alligevel bakker op om aftalen, så skyldes det en forventning om, at de kommunale særregler, som vi betragter som ulovlige ordninger omvendt stoppes og, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sikrer, at relevante myndigheder påtager sig opgaven med at sikre et reelt tilsyn hermed.

Rateindbetaling til grøn pulje

Med lovforslaget lægges der op til, at det fremadrettet vil være muligt for opstillere at kunne betale grøn pulje over flere rater. Green Power Denmark finder overordnet denne ændring positiv.

Mange kommuner efterspørger muligheder for at kunne bruge midlerne løbende til f.eks. vedligehold eller drift, hvor det i dag ikke er muligt idet beløbet udbetales som en betaling up front. Opstillere har et ønske om at imødekomme dette ønske, men dette gives der med de nuværende regler ikke mulighed for.

Green Power Denmark opfordrer til gengæld til, at årrækken hvor Grøn Pulje kan opdeles ændres fra højst 7 år. Ideelt bør perioden kunne strække sig over hele projektperiodens levetid, men det bør som minimum være muligt at strække den til 15 år, såfremt dette er et ønske fra begge parter. I praksis bemærkes det, at det er usandsynligt opstillere vil vælge ratebetalinger fremfor upfront betalinger, hvis der hos kommunen er et ønske om noget andet.

Green Power Denmark er principielt skeptisk overfor, at betalinger der ikke er allokeret efter 3 år overføres til statskassen, fremfor til opstillere. Hvis statsstøtte er en problematik, så foreslår vi, at pengene i stedet tilføres kommunerne under hensyn til at formålet er lokal opbakning. I praksis forventer vi dog, at midlerne vil blive brugt indenfor perioden. I den sammenhæng foreslår vi dog, at der gives fem år fremfor tre til at udmønte midlerne, så pengene bibeholdes lokalt så længe som muligt.

Deling på tværs af kommuner

Green Power Denmark støtter lovforslagets intention om at muliggøre deling af grøn pulje midler mellem kommuner og har ikke yderligere at tilføje denne problematik.

Fremrykning af grøn pulje

Green Power Denmark bemærker, at aftalens forslag om at fremrykke behandlingen af ansøgninger til grøn pulje til lokalplansbehandlingen er fraværende i lovforslaget. Det bør være gennemskueligt, hvilken effekt godkendelsen af et projekt vil have for lokalsamfundene før, at projektet gennemføres og derfor vil netop tiltaget med en fremrykning have en positiv virkning, fremfor det nuværende system, hvor de positive effekter af et projekt først kan anskueliggøres efter projektets gennemførelse. Energistyrelsen opfordres til at kommentere på muligheden for fremrykning af grøn pulje og indskrive dette som en mulighed i selve lovforslaget.

Green Power Denmark opfordrer til:

1. At der kommer en øget politisk opmærksomhed om konsekvenserne af, hvad en fordyrelse af den vedvarende energi har og vil få for udbygningen af vedvarende energi i Danmark.
2. At der kommer ro om VE-ordningerne. Med tre forhøjelser af lokale bidrag indenfor fem år uden evaluering af virkninger, må niveauerne og ordningerne være fastlagt. Usikkerhed om vilkårene medvirker til et skadeligt stop-and-go for udbygningen.
3. At VE-ordningerne evalueres med henblik på at påvise, hvorvidt de har en effekt på udbygning af den vedvarende energi.
4. At muligheden for ratebetalinger udvides fra 7 år til 15 år, men allerhelst bliver mulig i hele projektperioden.
5. At evt. overskydende grøn pulje midler efter 5 år tilføres kommunen fremfor statskassen.
6. At forslaget muligheden for at dele grøn pulje på tværs af kommuner bibeholdes.
7. At allokeringen af de kommende midler af grøn pulje til lokale projekter fremrykkes til behandlingen af lokalplanen.

Indberetning og offentliggørelse af oplysninger

Forhøjelsen af VE-ordningerne vil som nævnt føre til en markant fordyrelse af den vedvarende energi i Danmark. Dette forudsætter for Green Power Denmark, at der samtidigt ryddes op i uhjemlede kommunale særregler, der eksisterer uden klar basis i loven og ved siden af de nationale ordninger.

Ændringen af §14 a, stk. 1-2 og tilføjes af stk.3-4 giver Klima-, Energi- og Forsyningsministeren en række nye beføjelser til at kræve at opstillere indberetter oplysninger om VE-ordninger, samt afgørende også at opstillere og kommunalbestyrelser skal indberette gevinster for lokalsamfund som ikke knytter sig til VE-ordningerne. I tilføjes af stk. 5 gives der bemyndigelse til at disse kan offentliggøres.

I lovforslagets bemærkninger står der, at der er konstateret en praksis, hvor ansøgere af VE-projekter mødes af et kommunalt pres om at indbetale yderligere lokale gevinster f.eks. i form af tilskud til lokale, ejerandele til lokalområdet eller anden modydelse for kommunal godkendelse. Denne praksis gør **"VE-godkendelses-processen uigennemsigtig for opstillere og borgere. I værste fald kan en sådan praksis udgøre et ulovligt forhold"**. Det fremhæves ydermere, at de indberettede oplysninger kan videregives til **"rette ressortmyndighed eller det kommunale tilsyn med henblik på håndhævelse af gældende ret"**.

Disse ændringer lader altså til at have to formål 1) At oplyse borgere og lokalsamfund bedre om hvilke værdier, der skabes gennem den vedvarende energi og 2) at sikre lige konkurrencevilkår og at gældende ret overholdes i forhold til de kommunale særregler.

Begge disse hensyn støtter Green Power Denmark principielt. Men det er i den sammenhæng afgørende at understrege, at privatretlige aftaler såsom lodsejersaftaler eller frivillige aftaler med naboer, herunder detaljerede vilkår for medejerskab, holdes udenfor en indberetningspligt og offentliggørelse. Disse informationer har i sagens natur en kommerciel følsom karakter og fortrolighed kan være afgørende for projekternes gennemførelse. Helt konkret kan der f.eks. være tale om en frivillig aftale med en nabo om en forhøjet kompensation, fordi ejendommen er negativt påvirket af projektet eller selve lejeaftalen om et specifikt stykke jord. Offentliggøres disse, vil der være mindre lyst til at indgå dem. Dette vil skade udbygningen af vedvarende energi. Skillelinjen mellem hvad der indberettes og offentliggøres og hvad, der ikke gør kan baseres på, hvorvidt der er tale om en forening eller en fond eller som ovennævnte en privatretlig kompensation eller leje. Medejerskab kan indberettes, men de detaljerede økonomiske vilkår og medejere bør ikke inkluderes.

Omvendt finder vi det positivt, at der med lovbemærkningernes ord vil rettes et øget fokus på at sikre et tilsyn med den kommunale praksis på dette område. Selvom det ingen nyhed bør være at gældende ret skal overholdes, så gives Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet gennem stk. 3-5 øget redskaber til at sikre dette sker i praksis. I denne sammenhæng er det vores opfattelse, at opstillerne er villige til at indberette evt. lokale gevinster som ikke knytter sig til VE-ordningerne både *i og udenfor projektområde*, forudsat at disse er nødvendige for at myndighederne kan sikre et tydeligt tilsyn, samt skabe *ensartede rammebetingelser*. Green Power Denmark er dog bekymret for, om disse ændringer er tilstrækkelige til at sikre et reelt stop for

kommunale særordninger og opfordrer til, at det overvejes om yderligere initiativer skal implementeres. Hvis intentionen skal opnås, så er det vigtigt, at der efterfølgende laves en tydelig bekendtgørelse og afsættes tilstrækkelige ressourcer til reelt at sikre et effektivt tilsyn, samt at der foretages en klar politisk afstandtagen til praksisen.

Green Power Denmark støtter ønsket om at gøre fordelene ved den vedvarende energi mere tydelig for borgere og lokalsamfund. Derfor ønsker vi, at der laves en national analyse af de samlede samfundsgevinster som firdoblingen af den vedvarende energi på land vil kunne give over projektperiodens levetid. Her tænkes der specifikt på ejendomsskatter og selskabsskat, hvor der i de kommende år og årtier vil blive betalt betragtelige samfundsbidrag.

Green Power Denmark kommer til at følge arbejdet med at udmønte loven i en bekendtgørelse og forvaltningen heraf tæt, da det er af afgørende betydning for energibranchen og den vedvarende energis fremtidige sundhed.

Justering af frivillige aftaler om værditab og salgsoption

Green Power Denmark har ingen kommentarer til, at det specificeres, at hverken spørgsmålet om værditabets eller salgsoptionens størrelse kan indbringes for Taksationsmyndigheden ved frivillige aftaler. Dette ligger fint i tråd med eksisterende praksis hos udviklere og naboer.

Green Power Denmark opfordrer til

8. At der bør foretages en afbalanceret offentliggørelse af den indberettede data under hensyn til at aftaler mellem VE udvikler og private naboer ikke inkluderes.
9. At intentionen om transparens i lokale gevinster bibeholdes og at forudsætningen er en håndhævelse af reglerne i praksis for at stoppe de kommunale særregler.
10. At Klima-, Energi- og Forsyningsministeren tager de nye hjemler i brug til at sikre et effektivt tilsyn med henblik på at sikre transparens, lige og fair rammevilkår i Danmark.
11. At der sigtes mod en ambitiøs implementering i bekendtgørelsen af lovens intention og, at der laves en proces for, hvornår og i hvilke tilfælde evt. brud på reglerne videregives til relevante myndigheder.
12. At intentionen om en øget vejledning af kommunerne for hvilke lovlige hensyn der må lægges vægt på i planprocesserne bibeholdes.
13. At der laves en analyse af de samlede samfundsmæssige bidrag fra den vedvarende energi kommunalt og nationalt over projekternes levetid såsom ejendomsskat og selskabsskat. Dette vil styrke viden om de samfundsmæssige fordele ved den vedvarende energi.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Green Power Denmark vil påpege, at antagelserne om at lovforslaget vil have en positiv påvirkning forudsætter, at flere parker vil blive godkendt som følge af de forhøjede VE-ordninger.

Vi deler opfattelsen af, at en del af fordyrelsen for virksomhederne vil kunne modvirkes, hvis forhøjelserne af VE-ordningen erstatter lokale sær aftaler som opstillere er presset

til at indgå fra kommunerne. Det er derfor afgørende at implementeringen af bekendtgørelsen sikrer en effektiv stopper for de kommunale særregler.

Green Power Denmark står til rådighed for uddybning af høringssvaret, idet vi anerkender, at det rejser en del spørgsmål og problematikker

Med venlig hilsen

Anders Engelbrecht Storgaard
ans@greenpowerdenmark.dk
Dir. tlf. +45 22 75 04 14